

Oplegnotitie

Agendapunt	Onderwerp	Kenmerk	Portefeuillehouder
05.	Tussentijdse rapportage januari t/m maart 2026		Dhr. J. Kottelenberg
Dagelijks Bestuur	Algemeen Bestuur	Samensteller	
18 juni 2026	2 juli 2026	Dhr. M. van Dalen, Dhr. E.J. Slot-Rebel	

Inleiding

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) rapporteert gedurende het jaar in twee tussentijdse rapportages over haar prestaties. In de bijlage is de eerste tussentijdse rapportage van 2026 opgenomen, waarin we de resultaten over de periode januari tot en met maart presenteren. De financiële gegevens tot en met maart zijn gebruikt als basis voor de prognose voor heel 2026.

Uitgangspunt is dat over substantiële afwijkingen ten opzichte van het in de begroting 2026 vastgestelde beleid wordt gerapporteerd. Als activiteiten zich ontwikkelen conform de begroting 2026 is er geen reden tot rapporteren. Hierdoor ontstaat sneller overzicht voor het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur waar mogelijk bijgestuurd moet worden. In dit voorblad zijn de belangrijkste inhoudelijke afwijkingen en de financiële prognose opgenomen.

Huidige ontwikkelingen

Net als in voorgaande financiële rapportages moeten wij constateren dat onze financiële positie verder onder druk is komen te staan. In lijn met de begroting 2027 constateren wij dat de financiële rek eruit is. De prijsstijgingen van de afgelopen jaren, mede als gevolg van de verslechterde geopolitieke situatie, leiden tot een structureel hoger kostenniveau. Incidentele voordelen, onder meer op personeelskosten en kapitaallasten, worden ingezet om structureel gestegen kosten op te vangen. Hierdoor is de financiële positie kwetsbaar, waardoor ook beperkte tegenvallers direct kunnen leiden tot een negatief resultaat.

Deze druk wordt verder vergroot door de groei en intensivering van maatschappelijke en binnenlandse veiligheidsopgaven. Ondanks strak financieel beheer naderen wij de grenzen van wat binnen de huidige middelen verantwoord uitvoerbaar is. Tegelijkertijd blijven wij ons, dankzij de grote inzet van onze medewerkers en vrijwilligers, volledig inspannen om onze wettelijke basistaken te blijven vervullen. Daar zijn wij trots op. Maar zonder tijdige en structurele keuzes en duidelijke prioritering, neemt het risico toe dat deze inzet op termijn niet op het vereiste niveau wordt volgehouden. Wij gaan hierover graag met uw bestuur in gesprek om gezamenlijk richting te geven aan een realistisch en uitvoerbaar Regionaal Beleidsplan 2027-2030.

BDuR-middelen

Zoals in eerdere beleidsstukken is aangegeven, blijft de korting van 10% op de BDuR-middelen door het Rijk ongewijzigd en is deze vanaf 2026 definitief. In de Voorjaarsnota 2026 is door het Ministerie van JenV geen dekking gevonden om de bezuiniging op de BDuR terug te draaien; deze blijft daarom gehandhaafd. Voor 2026 is ervoor gekozen om deze korting incidenteel op te vangen, zodat geen onomkeerbare bezuinigingen nodig zijn. Dit gebeurt door inzet van een hiervoor gevormde bestemde reserve (€ 610.000,-) en de algemene reserve (€ 422.000,-).

Tegelijkertijd is voor de versterking van de veiligheidsregio's op het gebied van weerbaarheid structureel € 25 miljoen beschikbaar gesteld via de BDuR vanaf 2027. Deze bijdrage wordt ingezet ter dekking van de bezuiniging op de BDuR. In 2026 wordt een incidentele bijdrage van in totaal € 8 miljoen verstrekt aan alle veiligheidsregio's, hetgeen voor VRGZ naar verwachting neerkomt op € 290.000,-. Deze bijdrage is tevens ter beschikking gesteld om te borgen dat veiligheidsregio's de taken rondom weerbaarheid en de kerntaken zo goed mogelijk kunnen blijven uitvoeren. Als gevolg van deze aanvullende bijdrage hoeft in 2026 een minder grote onttrekking aan de algemene reserve plaats te vinden, namelijk € 130.000,- in plaats van € 422.000,-.

Maatschappelijke weerbaarheid

De ontwikkeling van noodsteunpunten en burgerhulpverlening heeft hoge prioriteit bij het Rijk, veiligheidsregio's en gemeenten, mede gelet op de geopolitieke ontwikkelingen (zie ook paragraaf 2.1.1 en paragraaf 3.2.3). Het kabinet heeft middelen vrijgemaakt voor het versterken van maatschappelijke weerbaarheid. Een belangrijk onderdeel hiervan is de ontwikkeling van een landelijk netwerk van lokale noodsteunpunten en regionale coördinatiepunten. Voor de pilotfase in het kader van het inrichten van een dekkend stelsel van noodsteunpunten is in 2025 per regio een bedrag van € 180.000,- en in 2026 een bedrag van € 400.000,- beschikbaar gesteld vanuit de Rijksoverheid. In overeenstemming met het Algemeen Bestuur is € 260.000,- daarvan gereserveerd voor de aanschaf van noodstroomvoorzieningen op coördinatiepunten.

In de afgelopen periode is aan de gemeenten gevraagd of zij een bijdrage willen en kunnen leveren aan de regionale pilot voor Gelderland-Zuid. VRGZ voert regie op de pilot en in april 2026 heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met een bestedingsvoorstel van de resterende financiële middelen.

Vanaf 2027 zijn landelijk structureel middelen beschikbaar gesteld voor het versterken van maatschappelijke weerbaarheid: € 35 miljoen in 2027 en 2028, € 36 miljoen in 2029 en € 37 miljoen vanaf 2030. Deze middelen worden via de BDuR uitgekeerd aan de veiligheidsregio's. Nadere afspraken over de te hanteren verdeelsleutel zijn nodig. Uiterlijk 1 oktober 2026 zullen het Ministerie van JenV, de VNG en het Veiligheidsberaad afspraken maken over de definitieve inzet en de verdeling van de financiële middelen voor 2027.

Impact geopolitieke spanningen

De geopolitieke spanningen leiden tot aanhoudende prijsstijgingen die direct doorwerken in de financiële positie en taakuitvoering van de veiligheidsregio. Dit uit zich onder meer in hogere brandstofkosten, stijgende energie- en gaslasten en toenemende inkooprijzen voor materieel, persoonlijke beschermingsmiddelen, opleidingen en ICT-voorzieningen. Daarnaast zorgen verstoringen in internationale toeleveringsketens voor langere levertijden, wat de planning en beschikbaarheid van materieel en onderhoud onder druk zet.

Materiele index versus hoge inflatie

VRGZ werkt voor de indexering met de Begrotingsrichtlijnen Regio Nijmegen (BRN). Een systematiek die door meerdere gemeenschappelijke regelingen (GR's) gehanteerd wordt en voor heel Gelderland-Zuid geldt. Wanneer de feitelijke inflatie afwijkt van de gehanteerde indexering, ontstaat structurele scheefgroei, aangezien geen nacalculatie plaatsvindt op de materiële index. Sinds 2021 heeft VRGZ in totaal ruim € 2 miljoen aan materiële kosten intern opgevangen. In alle onderdelen van de organisatie nemen de kosten substantieel toe, met prijsstijgingen van 17% tot 120% in de afgelopen vier jaar. Een aanvullend knelpunt is dat diverse grote kostenposten onder de materiële index vallen, terwijl deze in de praktijk worden geconfronteerd met een personele index (zoals schoonmaak en groenonderhoud). Vooralsnog vangen we structurele kostenstijgingen op uit incidentele voordelen, maar dit is niet structureel houdbaar en resulteert in een oplopende druk op de begroting, met risico's op de haalbaarheid van onze beleidsdoelstellingen.

De oplossing ligt in het blijvend compenseren van de (materiële) prijsstijgingen via gemeentelijke bijdragen. VRGZ vangt deze kosten zelf op zolang en voor zover zij incidenteel van aard zijn. Dit veronderstelt wel dat de algemene reserve toereikend is om dergelijke schommelingen tijdelijk op te vangen.

Verwachte financiële resultaten

Algemene ontwikkelingen en uitgangspunten

In de bijgevoegde rapportage (en dit voorblad) is de gewijzigde begroting 2026 als uitgangspunt genomen. De begrotingswijzigingen betreffen budgettaire neutrale verschuivingen binnen of tussen kostengroepen ten behoeve van een betere presentatie, en mutaties in de bestemde reserves die voortvloeien uit 2025.

De realisatie tot en met maart en de prognose voor 2026 leiden tot een aantal wijzigingen ten opzichte van de begroting. Het effect van deze wijzigingen is een bijstelling van het resultaat van 2026 met € 493.000,-. Hierdoor bedraagt het verwachte totale resultaat naar verwachting € 71.000,-. Dat is 0,07% van de totale lasten.

bedragen x € 1.000,-	Totaal VRGZ	Programma RAV	Programma C&R
Ontwikkeling financieel resultaat			
Resultaat gewijzigde begroting	-422	0	-422
Bijstelling verwacht resultaat	493	123	370
Verwacht financieel resultaat	71	123	-52

Samenvatting programma Crisis & Rampenbestrijding

Resultaatontwikkeling

De realisatie tot en met maart en de prognose tot en met december leiden tot een aantal wijzigingen ten opzichte van de begroting. Het effect van deze wijzigingen (per saldo € 370.000,-) leidt tot een verwacht negatief resultaat voor 2026 van € 52.000,-. De belangrijkste oorzaken voor dit resultaat zijn:

- De 10% bezuiniging op de BDuR;
- Het niet kunnen doorvoeren van de scheefgroecorrectie met de GGD als gevolg van beperkingen in het construct Kosten voor Gemene Rekening (KGR);
- Structurele en ongedekte prijsstijgingen voor software, IT-infra en huisvesting;
- Stijgende kosten voor vakbekwaamheid als gevolg van prijsstijgingen en kortere dienstverbanden van vrijwilligers;
- De incidentele Rijksbijdrage ten behoeve van de versterking van de veiligheidsregio's;
- Renteopbrengsten;
- Onderuitnutting op de loonsom mede als gevolg van de lagere cao-stijging dan begroot en de late vaststelling daarvan, wat een incidenteel effect heeft op de pensioengrondslag voor 2026;
- Incidenteel lagere kapitaallasten.

Het volledige overzicht staat in paragraaf 6.3 en 6.4 van de tussentijdse rapportage.

Structurele disbalans gemaskeerd door incidentele voordelen

De onderliggende bijstellingen die leiden tot het negatieve resultaat van €52.000,- laten zien dat de VRGZ structureel onder druk staat door kostenstijgingen die buiten de directe beïnvloedingssfeer liggen. Deze ontwikkeling wordt veroorzaakt door externe factoren zoals wet- regelgeving, prijsstijgingen en marktontwikkelingen, maar ook door noodzakelijke investeringen in materieel en vakbekwaamheid. Zo nemen de kosten voor automatisering en verbindingen substantieel toe door stijgende tarieven voor licenties, hosting en kritische kernapplicaties, stijgen de opleidingskosten fors door kortere dienstverbanden en prijsontwikkelingen, en werken hogere brandstofprijzen en huisvestingslasten direct door in de exploitatie. Het betreft uitgaven die direct samenhangen met het uitvoeren van de kerntaken. De ruimte om hierop te sturen is daarmee zeer beperkt, zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit, continuïteit en veiligheid van de dienstverlening.

Het verwachte resultaat wordt in sterke mate gedragen door incidentele voordelen en meevallers. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan de incidentele Rijksbijdrage, lagere kapitaallasten als gevolg van uitgestelde investeringen, het (incidenteel voor één jaar) wegvallen van kapitaallasten bij de Multipost in Nijmegen, een voordeel door een lager dan geraamde loonstijging en aanvullende baten zoals rentebaten. Deze voordelen zijn echter van tijdelijke aard en ontstaan grotendeels door timingseffecten of externe omstandigheden. Daarmee bieden zij geen structurele oplossing voor de onderliggende kostenontwikkeling, maar zijn zij op dit moment wel noodzakelijk om de begroting nagenoeg sluitend te houden.

Tegenover de incidentele baten staan meerkosten die niet het gevolg zijn van beleidsmatige keuzes, maar voortkomen uit noodzakelijke uitgaven om de uitvoering van de kerntaken op het vereiste niveau te houden. Zonder deze incidentele demping zou het financiële resultaat duidelijk negatiever uitvallen, dan wel direct leiden tot dalende kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening. Dat kan betekenen dat de repressieve dekking van een gebied in gevaar komt. Met het oog hierop zijn in de begroting 2027 aanvullende middelen aangevraagd om deze structurele ontwikkeling op te vangen.

Samenvatting resultaat programma RAV

Resultaatontwikkeling

Het verwachte resultaat voor 2026 van de AZGZ laat een positief resultaat zien van € 123.000,-. De begroting 2026 voor de ambulancedienst is begin 2025 opgesteld. De afspraken met de zorgverzekeraars over het budget voor 2026 zijn pas in het najaar van 2025 gemaakt. Door afwijkende indexcijfers in de begroting zijn zowel de kosten als de opbrengsten lager dan begroot.

Op enkele posten vallen – naast de indexverschillen – zowel de kosten als opbrengsten hoger uit dan vooraf geraamd. Dit betreft met name de kosten voor extern advies, de onderhoudskosten voor het wagenpark en kosten voor licenties en software. Ook is er sprake van een formatietekort op de meldkamer en rijdende dienst, wat leidt tot hogere kosten voor externe inhuur dan begroot. Ook de lijn-staf organisatie maakt meer kosten voor externe inhuur dan op voorhand werd voorzien. Door de gemaakte budgetafspraken met de zorgverzekeraars stijgen de opbrengsten echter harder dan de kosten.

Het verwachte resultaat zal toegevoegd worden aan de Reserve Aanvaardbare Kosten (RAK). De reserve bedraagt hiermee 7% van de verwachte opbrengsten. De minimale bestuurlijk afgesproken norm van 10% wordt daarmee niet gehaald. AZGZ vult de reserve zo snel mogelijk weer aan om de norm te halen.

Belangrijkste risico's

Zoals afgesproken met het Algemeen Bestuur worden in de tussentijdse rapportages uitsluitend risico's vermeld als er veranderingen zijn. De in de programmabegroting opgenomen risico's zijn nog steeds actueel. In de kaderbrief 2028, die in het vierde kwartaal van 2026 aan gemeenten toegezonden wordt, zal een volledige risicoparagraaf opgenomen worden.

Beslispunten

1. Vaststellen van de Tussentijdse rapportage t/m maart 2026

Bijlagen

- a. Tussentijdse rapportage januari t/m maart 2026 – Een weerbare veiligheidsregio in een veranderende wereld